

Aleg 143

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy nowego szpitala powszechnego w Rzeszowie.

Wysoki Sejmie!

W roku 1887 został oddany do użytku publicznego jako szpital powszechny budynek postawiony kosztem gminy m. Rzeszowa.

W budynku tym, stanowiącym własność miasta Rzeszowa, miał być według zawartej umowy, po wieczne czasy umieszczony szpital, za umówionym wówczas stałym czynszem w kwocie 2.800 koron rocznie. Podatek i koszta reperacji prócz zwykłej corocznej konserwacji ponosić miała gmina.

Jest to zatem jedyny szpital powszechny w kraju, który nie posiada własnego budynku a mieści się w wynajętym na ten cel cudzem zabudowaniu. Z biegiem czasu realność szpitalna znajdująca się w centrum miasta, obok której w roku 1898 stanął pawilon dla zakaźnie chorych, została ze wszech stron zabudowana prywatnymi domami mieszkalnymi tak, że o przeistoczeniu względnie rozszerzeniu szpitala na tem miejscu mowy być nie może. Budynek szpitalny wskutek małej dbałości ze strony właściciela, to jest gminy m. Rzeszowa i braku koniecznych wkładów na jego utrzymanie, z każdym rokiem stawał się mniej odpowiednim, obecnie zaś jego warunki higieniczne pogorszyły się do tego stopnia, że dłużej cierpiane być nie mogą i grożą zamknięciem szpitala.

Rozkład ubikacji jest wadliwy, korytarze ciemne i trudne do przewietrzania miejsca ustępowe prymitywnie urządzone bez zamknięć syfonowych, zatruwają powietrze w całym budynku, łazienki zaś umieszczone w suterrenach są ciemne, wilgotne ze zrujnowaną posadzką i wałącymi się piecami a kotły do grzania wody i wanny są tak zniszczone, że kąpeli prawie stosować nie można zwłaszcza, że szpital nie posiada nawet dostatecznej ilości wody, lecz dowozi ją beczkami ze studni miejskiej. Usunięcie wszystkich istniejących wad i usterek szpitala wymagałoby wydatku bardzo znacznego; dlatego należało się poważnie zastanowić, czy opłaci się i czy warto tak znaczną sumę ofiarować na odnowienie budynków ciasno i dla swego celu nieodpowiednio w śródmieściu rozmieszczonych. Po odbytych konferencyach Reprezentacji miasta Rzeszowa z Wydziałem krajowym przyszło do porozumienia, na podstawie którego gmina m. Rzeszowa zdecydowała się raczej przyczynić się do posta

wienia nowego szpitala na innem odpowiednim miejscu, aniżeli na opłatę znacznego funduszu celem odnowienia istniejącego budynku.

Na wezwanie Wydziału krajowego przedstawiła gmina m. Rzeszowa kilka gruntów miejskich do wyboru, a komisya specjalnie do tego celu przez Wydział krajowy delegowana uznała za najodpowiedniejszy grunt, będący własnością gminy tak zwane „Błonia miejskie“, położony przy gościńcu łańcuckim. Na tym to gruncie, po wydzieleniu z niego pod szpital obszaru pięciomorgowego, którego cena jednak dotąd definitywnie zgodzoną nie została, stanie nowy szpital projektowany na 80 łózek, wraz z odpowiednim pawilonem zakaźnym, kosztem obliczonym w przybliżeniu na 800.000 koron

W myśl postanowień § 15 ustawy szpitalnej z dnia 28 lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 7. obowiązek pokrycia kosztów odbudowy szpitala przypada w połowie na fundusz szpitalny a w połowie na fundatora tj. na gminę miasta Rzeszowa. Gmina m. Rzeszowa zgodziła się na pokrycie połowy kosztów budowy nowego szpitala. Chcąc jednak ulżyć gminie w poniesieniu tak znacznego wydatku, odniósł się Wydział krajowy do Wydziału powiatowego w Rzeszowie, aby z uwagi, że głównego kontyngentu chorych dostarcza okolica Rzeszowa powiat przyczynił się w części do kosztów budowy. Wydział krajowy ma dotąd nieurzędowe zapewnienie, że powiat weźmie odpowiedni udział pieniężny w pokryciu części kosztów budowy przypadającej na gminę m. Rzeszowa.

Szpital nie posiada żadnych specjalnych funduszków, których możnaby użyć choćby na częściowe pokrycie kosztów budowy nowego szpitala, drugą połowę potrzebnych funduszków może szpital jedynie wówczas dostarczyć, jeżeli Wysoki Sejm uzna potrzebę tej budowy i zezwoli na zaciągnięcie pożyczki umarzalnej z taksy leczenia.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Sejm uznaje potrzebę zbudowania nowego szpitala powszechnego w Rzeszowie na 80 łózek, wraz z budynkami ubocznymi na innem, aniżeli obecnem miejscu.
- 2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną do pokrycia połowy kosztów i zakupna gruntu, budowy i urządzenia wewnętrznego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Adam Gołuchowski w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski w. r.

Członek Wydziału krajowego.